

Helsinki

TOIMINTAKERTOMUS 2020

Tarkastuslautakunta ja -virasto

The logo for Helsinki, featuring the word "Helsinki" in a white, sans-serif font inside a white outline of a speech bubble or a similar shape with a pointed bottom.

Helsinki

Tarkastuslautakunnan ja -viraston toimintakertomus 2020

Valokuvat

My Helsinki materiaalipankki

Kansi: Ioannis Koulousis

Sivu 5: Mika Huisman

Sivu 9: Mika Ruusunen

Sivu 11: Camilla Bloom

Tarkastuslautakunnan jäsenten valokuvat

Sivu 6: Pertti Nisonen, paitsi Auni-Marja Vilavaaran valokuva Vessi

Vessi Visuals

Taitto

Hanna Kurki, Helsingin kaupungin tarkastusvirasto

Sisällys

4	Tarkastusjohtajan katsaus
7	Arviointitoiminta
8	Sidonnaisuusilmoitukset
10	Tilintarkastustoiminta
12	Henkilöstö
14	Talous

Tarkastusjohtajan katsaus

Vuosi 2020 käynnistyi tavanomaisesta poikkeavissa merkeissä, kun tarkastusvirastossa siirryttiin maaliskuun alussa koronapandemian seurauksena etätyöskentelyyn. Myös tarkastuslautakunta ja sen toimikunnat siirtyivät sähköiseen kokousmenettelyyn. Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen valmistelu ja tilintarkastajan avustaminen tilinpäätöksen tarkastuksessa suoritettiin pääsääntöisesti etätyönä. Viraston henkilöstö osoitti erinomaista sopeutumiskykyä ja sitoutumista, minkä ansiosta sekä arviointi- että tilintarkastussuunnitelmaan sisältyvät työt saatiin valmiiksi alkuperäisessä aikataulussa. Tästä haluan esittää suuret kiitokset tarkastusviraston henkilöstölle!

Lautakunnan hyväksymä vuoden 2019 arviointikertomus sisälsi kattavasti arvioiteja kaupunkistrategiasta johdetuista teemoista. Erityisesti kiinnostusta herätti johtamisjärjestelmäuudistusta käsitellyt arviointi, joka sai paljon huomiota sekä mediassa että valtuustossa. Tilintarkastuksen tulokset esitettiin valtuustolle osoitetussa tilintarkastuskertomuksessa, jossa tilintarkastaja kehotti kiinnittämään huomiota kaupungin talouteen kohdistuviin koronapandemian vaikutuksiin. Molemmat kertomukset olivat valtuuston käsiteltävänä kesäkuussa. Sekä vuoden 2020 arviointisuunnitelma että tarkastussuunnitelma hyväksyttiin normaalin aikataulun mukaisesti toukokuussa.

Sidonnaisuusilmoitusten valvontaa suoritettiin tarkastuslautakunnan ja -viraston välisen työnjaon mukaisesti, ja ilmoitukset käsiteltiin valtuustossa kesä- ja joulukuussa. Vuoden aikana jatkettiin sidonnaisuusilmoituksiin liittyvää toimialojen ja tarkastusviraston välisen yhteistyön ja tiedonkulun kehittämistä.

Siirtyminen kokonaan etätyöhön oli merkittävä muutos viraston toimintatapoihin. Loppuvuodesta saimme runsaasti tietoa henkilöstön työtyytyväisyydestä ja työhyvinvoinnista Kunta10-tutki-

muksen, Uudistumisen pulssin ja viraston oman työmotivaatiokyselyn sekä kahden Työkuormitus ja palautuminen etätyössä -kyselyn tuloksista. Tulokset ovat edelleen hyvällä tasolla ja niiden perusteella pitkittyneen etätyön tukemiseksi tehdyt toimenpiteet ovat olleet tarpeellisia.

Vuoden 2020 alussa viraston vakanssirakennetta selkeytettiin siten, että erikoistarkastajien vakansseista luovuttiin ja ne muutettiin kaupunkitarkastajan vakansseiksi. Tarkastuslautakunnan raportoinnissa panostettiin erityisesti arviointikertomus.fi-sivuston eri kieliversioiden kehittämiseen. Lisäksi sivuston käyttäjiltä kerättiin ensimmäistä kertaa palautetta sisällön hyödyllisyydestä. Tulosten perusteella arvioinnit palvelivat hyvin lukijoiden tarpeita. Viraston suorittamassa avustavassa tilintarkastuksessa kehitettiin sisäisen ohjeistuksen käytettävyyttä.

Vuonna 2020 käynnistyi viraston toimitilojen perusparannushankkeen valmistelu. Uusien toimitilojen suunnitteluun on osallistuttu aktiivisesti ja samalla valmistauduttu väistötiloihin siirtymiseen. Muutto on edessä keväällä 2022.

Vuosi 2020 jää varmasti muistiin viraston historiassa ainutlaatuisena vuotena. Vaikka muutokset työskentelyolosuhteissa olivat merkittäviä ja uutta opeteltavaa oli paljon, viraston tavoitteet toteutuivat hyvin. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan virastolle antama palaute oli jälleen erinomaista, mistä haluan esittää suuret kiitokset palautetta antaneille.

Vuoteen 2021 suuntaamme uteliaina. Vuodelle ajoittuvat valtuustokauden vaihdos ja toivottavasti vähitellen paluu arkeen ilman koronapandemian aiheuttamia rajoituksia. Tarkastustoimen osalta varmaa on, että olemme myös vuonna 2021 omalta osaltamme edistämässä kaupungin visiota olla maailman toimivin kaupunki.

Timo Terävä
tarkastusjohtaja

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin.

Lautakunnan tehtävänä on huolehtia Helsingin kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määritellyn sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Tarkastuslautakunnan kokoonpano

- 1. toimikunta
- 2. toimikunta

PJ

Dan Koivulaakso
yhteiskuntatieteiden maisteri
kaupunginvaltuutettu

VPJ

Kauko Koskinen
diplomi-insinööri
kauppatieteiden maisteri
kaupunginvaltuutettu

Iida Haglund
estonomi

Alviina Alametsä
(26.2.2020 asti)
valtiotieteiden kandidaatti
kaupunginvaltuutettu

Minna Salminen
kasvatustieteiden maisteri

Sanna Lehtinen
teologian tohtori

Juhani Strandén
Qualification in Business and
Administration of Accounting
QBA

Auni-Marja Vilavaara
(27.2.2020 alkaen)
filosofian maisteri
oikeustieteen maisteri

Paul Taimitarha
kauppatieteiden maisteri

Tuomas Viskari
yhteiskuntatieteiden maisteri

Arviointitoiminta

Kaupunginvaltuusto nimesi 7.6.2017 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2017–2020. Lautakunnassa on yhdeksän jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Lautakunnan arviointien valmistelu suoritetaan kahdessa toimikunnassa. Tarkastuslautakunta piti 13 kokousta vuonna 2020. Sen kaksi toimikuntaa kokoontuivat yhteensä 18 kertaa, näistä neljä oli arviointikäyntejä arviointikohteisiin.

Koronapandemian vuoksi tarkastuslautakunnan yksi maaliskuun kokous jouduttiin perumaan. Maaliskuun lopusta alkaen käytössä olivat sähköiset kokousmenettelyt lukuun ottamatta Olympiastadionilla 3.11.2020 pidettyä tarkastuslautakunnan kokousta. Myös toimikuntien arviointikäynnit toimialoille ja kaupunginkansliaan järjestettiin sähköisellä kokousmenettelyllä. Tarkastuslautakunta osallistui 26.11.2020 HUSin järjestämään pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien yhteiseen webinaariin.

Lautakunta merkitsi keväällä tiedoksi selonteot kaupunginkanslian sekä kaupunkiympäristön toimialan ja kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan sitovien tavoitteiden toteutumisesta vuonna 2019, esityksen kaupungin tilinpäätöksestä 2019 sekä selostuksen Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeesta. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä sosiaali- ja terveystoimialan selonteot tavoitteiden toteutumisesta peruuntuivat, kun kyseinen kokous peruuntui.

Syksyllä lautakunta merkitsi tiedoksi esitykset koronapandemian vaikutuksista kaupungin johtamiseen, talouteen ja sosiaali- ja terveystoimialaan, selostuksen kyberuhkiin varautumisesta sekä kansliapäällikön ja hankintajohtajan selonteot hankintaprosessin kehittämisestä. Lisäksi konserniohjauksen päällikkö kertoi tarkastuslautakunnalle kaupunkikonsernin muutoksista ja tulevaisuuden suunnitelmista sekä maaliskuussa että joulukuussa.

Kuntalaiset mukana suunnittelussa

Vuoden 2020 arviointisuunnitelma syntyi tarkastuslautakunnan ja tarkastusviraston yhteistyönä. Suunnitelmaa valmisteltiin toimikuntien kevätkauden kokousten lisäksi yhteisessä tilaisuudes-

sa 4.5.2020 ja lautakunta hyväksyi suunnitelman 12.5.2020. Suunnitelmaan sisältyi arviointiaiheita kaupunkistrategian eri pääkohdista ja sen valmistelussa otettiin huomioon valtuustoryhmiltä, valtuutetuilta, kuntalaisilta ja kaupungin johdolta pyydettyjä arviointiaihe-ehdotuksia. Kuntalaiset antoivat 22 arviointiaihe-ehdotusta Kerro kantasi -palvelussa. Vuoden 2020 arviointisuunnitelmaan sisältyy kaksi arviointiaihetta, jotka tarkastuslautakunta valitsi kuntalaisten ehdotusten perusteella. Valitut aiheet käsittelevät asuinalueiden eriytyksen ehkäisyä ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista. Vuotuisen arviointisuunnitelman lisäksi arviointityötä ohjaa tarkastuslautakunnan toimintasuunnitelma vuosille 2017–2020. Arviointisuunnitelmaan ja toimintasuunnitelmaan voi tutustua osoitteessa www.arviointikertomus.fi.

Johtamisjärjestelmäuudistuksen arviointi kiinnosti mediaa

Tarkastuslautakunta hyväksyi 14.4.2020 vuoden 2019 arviointikertomuksen, joka sisälsi arviointiaiheita kaupunkistrategian eri pääkohdista. Arviointikertomus ja sen valmistelumateriaalina laaditut yksityiskohtaiset arviointimuistiot julkaistiin internetsivustona osoitteessa www.arviointikertomus.fi. Arviointikertomuksen havaintoja ja suosituksia esiteltiin valtuustoryhmien kokouksissa ja kertomuksesta laadittiin tiedote. Tiedotteen kärkiaiheena oli johtamisjärjestelmäuudistuksen ja pormestarimallin arviointi ”Kaupunginkanslian, pormestarin ja apulaispormestareiden toimialoille antama ohjaus”. Arvioinnin esiin nostamia näkökulmia käsiteltiin mediassa runsaasti.

Kaupunginvaltuusto merkitsi tiedoksi arviointikertomuksen ja siitä saadut lausunnot 17.6.2020. Valtuusto keskusteli vilkkaasti erityisesti johtamisjärjestelmäuudistuksen arvioinnista. Valtuusto kehotti kaupunginhallitusta antamaan joulukuun 2020 loppuun mennessä selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta. Selvitys oli valtuuston käsittelyssä 9.12.2020.

Arviointikertomussivusto avattiin kolmikielisenä

Tarkastusvirasto avusti vuonna 2020 tarkastus-

lautakuntaa ja sen kahta toimikuntaa kuntalain mukaisessa arviointitehtävässä. Arviointityötä teki arviointisuunnitelman mukaisesti kahden tarkastajan muodostama työpari. Arviointisuunnitelman toteutumista seurattiin arvioijien muodostamassa Arvi-ryhmässä, jossa puheenjohtajana ja samalla arvioinnin vastuuhenkilönä toimii arviointipäällikkö.

Arvi-ryhmässä käsitellään myös arviointityön kehittämistä. Toimintavuoden aikana päivitettiin arvioinnin käsikirjaa, johon on koottu kaikki arviointia koskevat menettelytavat. Arvi-ryhmälle järjestettiin kielenhuoltokoulutus ja koulutus tiedon visualisoinnista. Lisäksi Arvi-ryhmän jäseniä osallistui pääkaupunkiseudun tarkastustoimistojen yhteiseen webinaariin, jossa käsiteltiin koronapandemian vaikutuksia arviointityöhön ja arviointikertomuksen valmisteluun.

Tarkastusvirasto toteutti syksyllä 2019 valtuustoryhmien edustajien haastattelut, joista saatiin 45 kehittämisehdotusta tarkastuslautakunnan arviointityön kehittämiseksi valtuustoa ja kuntalaisia entistä enemmän hyödyttävään suuntaan. Tarkastuslautakunta käsitteli kehittämisehdotuksia 21.1. ja 2.6. Merkittävin uudistus, jonka tarkastusvirasto toteutti valtuustoryhmien toiveesta, oli arviointikertomussivuston toteuttaminen täysin kaksikielisenä keväällä 2020. Samassa yhteydessä sivusto toteutettiin myös englannin kielellä, joten sivusto on kesäkuusta 2020 lähtien palvellut kolmella kielellä. Lisäksi sivuston hakutoiminnallisuuksia parannettiin siten, että aiheita pystyy selaamaan sekä toimialojen että teemojen mukaan. Vuoden aikana toteutettiin myös lautakunnan työtä esittelevä piirrosvideo yhteistyössä HUSin kanssa.

Sidonnaisuusilmoitukset

Kuntalain (410/2015) mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on 1.6.2017 alkaen ollut velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastusvirasto valmistelee tarkastuslautakunnalle sidonnaisuusilmoitusten valvontaa koskevat asiat. Tarkastusvirasto valvoo, että sidonnaisuusilmoitusvelvolliset tekevät asianmukaisen ilmoituksensa määräajassa, ylläpitää ilmoituksista muodostuvaa rekisteriä ja antaa sidonnaisuusilmoitusten laatimiseen liittyvää opastusta. Lautakunta merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat sidonnaisuusilmoitukset 2.6.2020 ja 17.11.2020. Valtuuston käsittelyssä ilmoitukset olivat 17.6.2020 ja 9.12.2020.

Vuonna 2020 jatkettiin yhteistyön ja tiedonkulun parantamista toimialojen ja tarkastusviraston välillä sidonnaisuuksien valvonnassa. Toimialojen hallintoasiantuntijoiden tapaamisista viimeinen järjestettiin 3.11.2020, kun kaupunkiympäristön toimialan hallinnon edustajien kanssa sovittiin menettelyistä ilmoitusvelvollisten viranhaltijoiden vaihtuessa. Sidonnaisuuksien valvontaan saatiin lisäresurssi syksyllä, jolloin controllerin varahenkilönä toimiva kaupunkitarkastaja aloitti työt virastossa 1.9.2020. Sidonnaisuusrekisterin järjestelmä uudistusta kartoitettiin syksyllä ulkoiselta palvelutuottajalta, mutta päädyttiin selvittämään mahdollisuuksia yhdistää sidonnaisuusrekisterin uudistus kaupungin HR-tietojärjestelmä uudistukseen. Asiakastytyväisyyskyselyn toteutus siirrettiin tehtäväksi keväällä 2021 ennen valtuustokauden vaihdosta.

Tilintarkastustoiminta

Helsingin kaupungin tilikausien 2019–2022 tilintarkastus kilpailutettiin ja kaupunginvaltuusto valitsi 13.3.2019 tilintarkastajaksi kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneen tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n. Kilpailutuksen seurauksena tilintarkastuksen hinta laski merkittävästi.

Päätyneen tilikauden osalta kaupungin vastuunalaisena tilintarkastajana toimi KPMG Oy Ab:n JHT, KHT Jorma Nurkkala ja hänen varahenkilönään 28.9.2020 saakka JHT, KHT Mari Säynätjoki. Lautakunta päätti 29.9.2020 muuttaa tilintarkastussopimusta siten, että kaupungin uudeksi vastuunalaisen tilintarkastajan varahenkilöksi nimitettiin JHT, KHT Juha Huuskonen. Tilintarkastusyhteisön tilintarkastustiimiin on vuonna 2020 kuulunut auktorisoituja tilintarkastajia, avustavia tarkastajia sekä tietojärjestelmä- ja arvonlisävero-asiantuntijoita. KPMG Oy Ab ylitti tilivuoden 2019 tarkastukseen sovitut 390 tarkastuspäivää 22 päivällä sopimushintaa kuitenkin ylittämättä. Lakisääteinen tilintarkastus suoritettiin julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sopimushintojen puitteissa.

Tilintarkastaja antoi puhtaan tilintarkastuskertomuksen

Tilintarkastaja huolehtii kaupungin hallinnon ja talouden lakisääteisestä tilintarkastuksesta. Tilintarkastajan on kuntalain mukaisesti annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Tilintarkastaja antoi 29.4.2020 tilivuotta 2019 koskevan vakiomuotoisen eli niin sanotun puhtaan tilintarkastuskertomuksen. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 17.6.2020 Helsingin kaupungin tilinpäätöksen vuodelta 2019 ja merkitsi samalla tiedoksi tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2019. Valtuusto myönsi tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti vastuuvapauden kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tehtäväalueiden johtaville viranhaltijoille tilikaudelta 2019.

Tilintarkastussopimuksen mukaan tilintarkastaja raportoi tarkastuslautakunnalle tarkastussuunnitelmasta ja sen toteutumisesta, tarkastuspäivien käytöstä, tarkastustyön kulusta ja tekemistään tarkastushavainnoista antamalla lautakunnalle vuosittain kolme raporttia tilintarkastuksesta.

Tilintarkastaja antoi vuonna 2020 yhden väliraportin sekä yhteenvetoraportin tilivuoden 2019 tilintarkastuksesta ja yhden väliraportin tilivuoden 2020 tilintarkastuksesta. Tilintarkastaja selosti raporttejaan tarkemmin tarkastuslautakunnan kokouksissa.

Tilintarkastukseen liittyvien toimintaohjeiden hyödynnettävyyttä parannettiin

Tarkastusvirasto avusti tilintarkastajaa lakisääteisessä tilintarkastuksessa vuonna 2020 yhteensä 821 työpäivällä. Tiimityönä tehtyä tarkastusta koordinoi tarkastuspäällikkö ja tiimien työtä ohjasivat tarkastuspäällikön ohella tiiminvetäjät. Tilintarkastusprosessin kehittämistä ja tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta tehtiin Tilita-ryhmässä, jonka puheenjohtajana toimi tarkastuspäällikkö.

Toimintavuoden yhtenä tavoitteena oli parantaa viraston tilintarkastukseen liittyvien toimintaohjeiden hyödyntämistä. Käytännössä tämä tarkoitti olemassa olevan ohjeistuksen yhteenkokoamista ja jäsentämistä siten, että niiden käyttäminen ja päivittäminen olisi jatkossa helpompaa.

Tilintarkastuksessa jatkettiin suunnitelmallisesti data-analyysin laajempaa hyödyntämistä. Data-analyysiin liittyvien toimenpiteiden tavoitteena on parantaa tilintarkastuksen laatua, tehokkuutta ja vaikuttavuutta. Menetelmää sovellettiin useassa eri tarkastuksessa. Virastossa on vuonna 2019 otettu käyttöön sähköinen dokumentinhallintajärjestelmä, joka mahdollistaa tarkastusmateriaalin tehokkaamman käsittelyn, säilyttämisen ja arkistoinnin. Järjestelmää on toimintavuoden aikana kehitetty saadun käyttäjäkokemusten perustella.

Vakiintuneen käytännön mukaan tilintarkastusyhteisö antoi tarkastajakohtaisen palautteen viraston tarkastustyöhön osallistuneesta henkilöstöstä.

Tarkastushavaintojen seuranta tehtiin yhdessä tilintarkastajan kanssa

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on seurata, että tilivelvolliset ja muut toiminnasta vastaavat henkilöt ovat ryhtyneet tarpeellisiin toimenpiteisiin niiden suositusten ja muistutusten johdosta, joihin

tilintarkastus on antanut aihetta. Seuranta varten vuoden 2020 syksyllä kokoonnuttiin tilintarkastus-yhteisön ja tarkastusviraston henkilöstön kesken yhdessä käymään järjestelmällisesti läpi tilivuosien 2018–2019 tarkastuksissa toistuvasti esille nousseita havaintoja ja arvioitiin näihin havaintoihin liittyviä mahdollisia riskejä. Tilintarkastaja raportoi havainnoista tarkastuslautakunnalle vuoden 2021 alkupuolella.

Konserniyhtiöiden ja -säätiöiden tilintarkastuksessa uusi sopimuskausi

Virastossa valmisteltiin syksyllä 2019 konserni-yhtiöiden ja -säätiöiden tilintarkastuspalvelujen hankintaa tilivuosille 2020–2023 yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa. Tarkastuslautakunta päätti valmistelun ja kilpailutuksen perusteella 10.12.2019 Helsingin kaupungin konserniyhtiöiden ja -säätiöiden tilikausien 2020–2021 ja optiona tilikausien 2022–2023 tilintarkastuspalveluiden hankinnasta. Palveluntuottajina uudella kaudella aloittivat BDO Oy, KPMG Oy Ab ja Tilintarkastusrengas Oy. Sopimukset uusien tilintarkastajien kanssa allekirjoitettiin helmikuussa 2020.

Tilintarkastuksessa jatkettiin suunnitelmallisesti data-analyysin laajempaa hyödyntämistä. Data-analyysiin liittyvien toimenpiteiden tavoitteena on parantaa tilintarkastuksen laatua, tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

Henkilöstö

Viraston henkilöstömäärä on 17, ja vuoden 2020 lopussa töissä oli 16 henkilöä. Vakinaisen henkilöstön keski-ikä oli 41,6 vuotta ja yli 50-vuotiaiden osuus henkilöstöstä noin 18 prosenttia. Henkilöstöstä naisia oli 53 prosenttia ja miehiä 47 prosenttia. Viranhaltijoita oli kolme ja työsopimussuhteisia 14.

Vuoden 2020 alusta tulivat voimaan vakanssi-rakenteen muutokset, joilla tukipalveluista lakkautettiin avoimena ollut johdon sihteerin vakanssi ja viimeiset kaksi erikoistarkastajan vakanssia muutettiin kaupunkitarkastajan vakansseiksi. Vuodelle 2020 ajoittui kaksi pitempää perhevapaata. Syyskuussa virastossa aloitti kaupunkitarkastaja, joka toimii arviointi- ja tarkastustöiden ohella controllerin varahenkilönä.

Tampereen yliopiston hallintotieteiden opiskelija oli korkeakouluharjoittelijana kesäkuusta elokuuhun. Tarkastusvirastolle on vuodesta toiseen onnistuttu rekrytoimaan erinomaisia korkeakouluharjoittelijoita, ja harjoittelusta koetaan molemminpuolista hyötyä.

Työhyvinvoinnin teemana Työkuormitus ja palautuminen

Virastossa siirryttiin maaliskuussa koronapandemian seurauksena etätööhön, millä on ollut vaikutusta henkilöstön työhyvinvointiin. Työkuormitus ja palautuminen -työhyvinvointihanketta mukautettiin tukemaan koronatilanteen takia etätöitä tekevää henkilöstöä. Hankkeen puitteissa järjestettiin henkilöstölle koulutusta muun muassa työstressin hallinnasta ja hyvinvoinnin tukemisesta, itsensä johtamisesta sekä ajanhallinnasta. Ajanhallinnan webinaarien lisäksi henkilöstö osallistui Työterveyslaitoksen Aika & Fokus -verkkovalmennuksen.

Etätööhön kokonaan siirryttäessä ja tilanteen pitkittyessä henkilöstöä tuettiin muun muassa etätöiden ergonomiaan, työn tauottamiseen ja yhteisöllisyyden säilyttämiseen liittyen. Loppuvuonna saatiin runsaasti tietoa henkilöstön työtyytyväisyydestä ja työhyvinvoinnista Kunta10-tutkimuksen, Uudistumisen pulssin ja viraston oman työmotivaatiokyselyn sekä kahden Työkuormitus ja palautuminen etätöissä -kyselyn tuloksista. Tulokset ovat edelleen hyvällä tasolla. Kyselyistä saatiin ar-

vokasta tietoa toiminnan ja työolosuhteiden kehittämiseen.

Jatkuvaa osaamisen kehittämistä

Tarkastusviraston henkilöstöjohtamisen tavoitteena on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö.

Viraston henkilökunnasta kolmella toista on ylempi korkeakoulututkinto, mukaan lukien kolme tohtorin tutkintoa. Tarkastusjohtajan lisäksi viraston tarkastuspäällikkö, johtava tuloksellisuustarkastaja ja yksi kaupunkitarkastaja ovat auktorisoituja julkishallinnon ja -talouden tilintarkastajia (JHTT). Toimintavuonna toteutettiin viraston strategialähtöistä osaamisen ja toiminnan kehittämissuunnitelmaa 2014–2020 ja sen toimeenpanoa varten yhteistyössä henkilöstön kanssa valmisteltua osaamisen kehittämissuunnitelmaa 2020. Tilintarkastuksen ajankohtaispäivien lisäksi koulutusta järjestettiin esimerkiksi tiedon visualisoinnista ja kielenhuollosta.

Henkilöstön osaamisen kehittämiseen käytettyjen päivien määrä laski kuuteen koulutuspäivään per henkilö (noin kahdeksan päivää vuonna 2019). Toteutuneet koulutusmenot vuonna 2020 olivat noin 22 000 euroa. Koulutuksen osuus tarkastusviraston menoista oli 1,2 prosenttia (1,4 prosenttia vuonna 2019). Koulutuksista saatua tietoa ja sen soveltamisesta hankittua osaamista jaetaan viraston sisällä jatkuvasti.

Sidosryhmäyhteistyötä Valtiontalouden tarkastusviraston kanssa jatkettiin henkilökierrolla syksyllä 2020. Tarkastusviraston kaupunkitarkastaja ja VTV:n johtava tilintarkastaja vaihtoivat kolmeksi kuukaudeksi organisaatiota syys-marraskuussa. Henkilökierrasta saatiin paljon myönteisiä kokemuksia, ja tarkastusvirastojen välinen sopimus henkilökierrasta ja koulutusyhteistyöstä uusittiin vuosille 2021–2024.

Sairauspoissaolojen määrä laski

Viraston sairauspoissaoloprosentti vuonna 2020 oli 1,1 (3,3 vuonna 2019). Lyhyiden (1–3 päivää) sairauspoissaolojen määrä laski edellisen vuoden 1,9 kerrasta 0,7 kertaan per henkilötyövuosi.

**Tarkastusvirasto toimii
tarkastuslautakunnan alaisena
Helsingin kaupunkikonsernin
hallintoa ja taloutta tarkastavana
ja arvioivana yksikkönä.**

14,9

henkilötyövuotta vuonna 2020

Henkilöstömäärä on 17

miehiä 47 %

naisia 53 %

**Työkuormituksen ja palautumisen
työhyvinvointihanketta mukautettiin tukemaan
koronatilanteen takia etätyötä tekevää
henkilöstöä. Henkilöstölle järjestettiin
koulutusta muun muassa työstressin hallinnasta,
ajanhallinnasta ja itsensä johtamisesta.**

Talous

Tarkastustoimen vuoden 2020 toimintamenot pienivät vuodesta 2019 noin kolmella prosentilla ja toteutuivat talousarviota pienempinä. Tarkastusviraston suurin menoerä on henkilöstökulut. Suurimmat talousarvion alitukset olivat henkilöstökuuluissa (127 tuhatta euroa) ja palvelujen ostoissa (142 tuhatta euroa). Säästöjä syntyi muun muassa perhevapaista ja kaupungin tilintarkastuksen sopimushinnan laskusta.

Vuonna 2020 tarkastustoimen menot olivat 2,66 euroa asukasta kohden (2,76 euroa vuonna 2019). JHT-tilintarkastuspalvelujen osuus tarkastustoimen toimintamenoista oli noin neljä prosenttia ja tarkastuslautakunnan osuus oli noin viisi prosenttia.

Helsingin tarkastustoimen toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista oli 0,04 prosenttia vuonna 2020.

Sitova toiminnan tavoite toteutui

Tarkastuslautakunnan ja -viraston toiminnan sitovana tavoitteena oli, että tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelmaan sisältyvistä vuosittain vaihtuvista aiheista (pois lukien tavoitearviointit, vaikuttavuuden seuranta ja talouden arviointi) vähintään 67 prosenttia liittyy kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin.

Tavoite toteutui: 86 prosenttia vaihtuvista aiheista liittyi kaupunkistrategiassa asetettujen linjausten tai tavoitteiden arviointiin.

Tuottavuus kehittyi myönteisesti

Tarkastusviraston tuottavuuden kehittymistä mitataan tuottavuusindeksillä. Tuotosindeksi

koostuu kuudesta osatekijästä, joista työpanosten käyttöön liittyvien tekijöiden painoarvo on 50 prosenttia (arviointisuunnitelman toteutuminen, tilintarkastussuunnitelman toteutuminen ja ydinprosesseihin käytettyjen työpäivien osuus kaikista työpäivistä), työn laatutekijöiden painoarvo 40 prosenttia (ammattitaito arvioinnissa ja ammattitaito tilintarkastuksessa) ja henkilöstötekijöiden painoarvo 10 prosenttia (työmotivaatiokysely). Pannosindeksi on muodostettu julkisten menojen hintaindeksillä (kuntatalouden yleishallinto) deflatoiduista toimintamenoista. Tuottavuus kasvoi sekä tuotostekijöiden erinomaisen toteutumisen että alhaisten toimintamenojen takia.

Tilankäyttöä yritetään tehostaa

Tarkastusvirastolla on käytössään toimitilaa yhteensä 602 neliometriä Unioninkatu 25:n neljännessä ja viidennessä kerroksessa. Virasto vuokraa toimitilansa kaupunkiympäristön toimialan tilapalveluilta.

Viraston tavoitteena on ollut taloussuunnitelmakaudella 2018–2020 tehostaa toimistotilojen käyttöä. Virasto jatkaa nykyisissä tiloissaan kiinteistön peruskorjaukseen asti. Uusien toimitilojen suunnitteluun on osallistuttu aktiivisesti ja samalla valmistauduttu yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan kanssa väistötiloihin siirtymiseen keväällä 2022. Virasto valmisteli perusparannushankkeen suunnittelua varten tarvekuvauksen, joka esiteltiin tarkastuslautakunnalle. Suunnittelun lähtökohdina on ollut, että virastolle tarpeettomaksi käyvät työtilat luovutetaan kaupungin muiden toimintojen käyttöön tilojen peruskorjauksen jälkeen.

Tarkastustoimen käyttötalous vuosina 2016–2020

(1 000 euroa)	2016	2017	2018	2019	TA 2020	2020
TOIMINTATUOTOT						
Yhteensä	10	3	5	5	3	7
Tuet ja avustukset	3	3	5	5	3	7
Muut toimintatuotot	7	0	0	0	0	0
TOIMINTAMENOT						
Yhteensä	1 917	1 897	1 737	1 802	2 036	1 747
Henkilöstökulut	1 381	1 367	1 203	1 310	1 418	1 292
Palvelujen ostot	284	284	278	247	348	207
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	30	23	17	19	34	21
Avustukset	3	3	3	3	3	3
Vuokrakulut	216	218	224	221	230	224
Muut toimintakulut	4	3	12	1	3	1
TOIMINTAKATE	1 907	1 894	1 731	1 797	2 033	1 740
POISTOT	5	8	4	0	0	0
<i>Toimintamenojen muutos edellisestä vuodesta %</i>	<i>-2,1</i>	<i>-1,0</i>	<i>-8,5</i>	<i>3,8</i>	13	<i>-3,1</i>
INVESTOINTIMENOT	40	0	0	0	0	0
	2016	2017	2018	2019	2020	
<i>Tarkastustoimen toimintamenojen osuus koko kaupungin toimintamenoista</i>	<i>0,046 %</i>	<i>0,045 %</i>	<i>0,040 %</i>	<i>0,040 %</i>	<i>0,037 %</i>	
VIRASTON HENKILÖSTÖ	2016	2017	2018	2019	2020	
Henkilöstöä 31.12.	17	17	15	16	16	
Henkilötyövuodet	16,4	16,5	13,7	14,8	14,9	
TUOTTAVUUS	2018	2019	2020			
Tuottavuuden kehitys (2018=100)	100	91,7	104,1			

Helsinki

Helsingin kaupunki
Tarkastusvirasto

Unioninkatu 25
00130 Helsinki
PL 400
00099 Helsingin kaupunki
www.hel.fi/tav